

שפת אמת

פרשת לך לך (תשס"ז)

תרל"ב – 1871

רמב"ן הקשה שנאמר לך לך בלי שנוכר מקודם חיבתו. ובזוה"ק נראה כי זה עצמו השבח ששמע זה המאמר לך לך שנאמר מהשי"ת לכל האנשים תמיד כמ"ש וי לאינון דשינתא בחוריהון ואאע"ה שמע וקיבל. וממילא נקרא רק הדיבור אליו כי הלא לא נמצא מיוחד לשמוע. רק הוא אבל בודאי זה השבח בעצמו שהי' מוכן לקבל המאמר:

ברש"י ומד' למה לא גילה לו מיד כו' פשוט כי זה עצמו בחי' א"י. להבטל בכל החושים והרצונות רק לרצון השי"ת כמ"ש לך לך מארצך כו'. דהיינו כל התדבקות חיצוניות להשליך הכל עבור לראות רצונו ית' ואז נתגלה רצונו להאדם. והכלל כי זה צריך להיות תמיד רצון האדם רק לשמוע ולקבל מה שא"י שאין שיעור לידעתו ית' כראוי להיות בטל יותר ויותר תמיד. וזהו שמעי בת וראי כו' שחמיד צריך להיות בבחי' ראי' והסתכלות והאזנה לקבל מה שלמעלה מהשגתו ע"י ביטול שכלו וידעתו עתה:

תרל"ד – 1873

ברש"י לך להנאתך ולטובתך כו' אף כי צוהו השי"ת ללכת ולהניח הכל לא יעלה על דעת אדם לומר כי צוהו השי"ת להיות נפרש מעוה"ז. רק אדרבא להמשיך קדושתו ית' בכל מעשיו. וזהו לך לך כענין שכתוב והחיות רצוא ושוב. פי' שכל דבר השגה צריך האדם להכניס בעומק לבו ושיתפשט נקודה זאת בכל מעשיו ועי"ז הוא מתקיים. והבן זה מאוד [ונראה לי שמוזה יצא לאברהם אע"ה ליקח ביתו ואנשיו אתו כמ"ש ויקח כו' כנ"ל]:

תרל"ו – 1875

מה שהבטיחו הקב"ה כל כך הבטחות נראה כי הי' להגדיל הנסיון לראות אם יהי' הליכתו בעבור השכר. ובאמת כתיב וילך אברם כאשר דיבר אליו הי' שלא הלך רק לעשות רצון הבורא ית':

תרל"ה – 1874

ואת הנפש אשר עשו בחרן מתרגמינן נפשתא דשעבידו לאורייתא כו'. פירוש נפש הרצון כמ"ש יש את נפשכם והוא שאסף כל הרצונות מעולם הזה להשי"ת. עשו לשון כפי' כמו גט מעושה. כי הקב"ה א"ל מארצך כו' הפי' שיקח עמו כל הרצונות אחרים שהיו לו והוא בחי' בכל לבבך נפשך מאודך. מארצך נגד בכל לבבך כי מחשבות האדם נוטה אחר מה שרואה ומכיר כל הדברים שבארצו. נפשך הוא ממולדתך כי הנפש נמשך אחר אביו ואמו ומשפחתו. ומבית אביך הוא נגד בכל מאודך כי לא חסר לו בבית אביו מאומה ועוב הכל לכבודו יתברך וילך כאשר דיבר אליו כו' כלומר שלא הלך בעבור הברכה רק לעשות רצונו ית':

תרל"ז – 1876

והנה אברהם אע"ה הי' בו ב' הענינים כי מקודם היה בכלל בני נח וקירב כל הברואים להשי"ת כפי היכולת כמאמר המדרש אחות לנו שאיחה כל באי עולם להשי"ת. והי' זה בחי' יחוד הי'. אח"כ אמר לו השי"ת לך לך פי' לבחי' המיוחדת לך שהיא אומה הישראלית המיוחדת לה' בכל המעשים והדקדוקים ע"י המצות והיא בחי' התורה שנקראת דרך כמ"ש חז"ל ע"פ אשר לא הלכו בה כו'. ואמת שזה נוהג בכל איש ישראל כמאמר חז"ל מקודם יקבל עליו עמ"ש ואח"כ עול מצות. וכל מצוה צריך לעשות בהתבטלות לכלל ישראל כמו שאומרים בשם כל ישראל כמ"ש אשר קדשנו במצותיו. וקבלת עומ"ש ויחוד הי' צריך להיות בכלל כל הבריאה לבקש שיתגלה כבודו ית' במהרה להיות הי' אחד ושמו אחד:

תרמ"ח – 1887

עיינן ברמב"ן שהקשה למה לא הקדים הכי' שהי' אברהם צדיק כמו בנח. אבל אין זה קושיא כי עיקר שלימות אאע"ה הי' אח"כ שנשתנה להיות נימול ונעשה ברי' חדשה כרכ' ואעשך ע"ש במדרש. והלא צוהו לך לך כו' שהורה לו דרך חדש לגמרי. ואיך יתלה הכי' כחו של אאע"ה במעשיו הקודמים. אך זה אמת על ידי שהי' לו אהבה רבה אליו ית' זכה להמשיך דרך חדש לעולם. אבל עיקר בחירת השי"ת בו בזכות מה שעשה אח"כ וזכות בני ישראל היוצאים ממנו: